

MAJETOK PODNIKU

Majetok tvoria všetky veci (hmotné aj nehmotné), ktoré podnik vlastní

Majetok tvoria prostriedky, ktoré podnik pri svojej činnosti obstaráva, používa a vytvára a s ktorými vo vlastnom záujme účelne hospodári (napr. výrobné priestory, kancelárie, stroje, zariadenia, finančné prostriedky, know-how, software, výrobky...)

Vlastníci majetku:

- v súkromnom podniku – *živnostník*
- v a.s. – *akcionári*
- v s.r.o. – *spoločníci (podielníci)*
- v družstve – *členovia družstva*
- v š.p. – *štát (podnik majetok len spravuje)*

Legislatíva: zákon o účtovníctve a účtovná osnova pre podnikateľov, zákon o dani z príjmu

ČLENENIE MAJETKU (podlieha vyššie uvedeným zákonom a nariadeniam)

I. z časového hľadiska

a) dlhodobý

- dlhodobý hmotný majetok
- dlhodobý nehmotný majetok
- dlhodobý finančný majetok
- dlhodobé pohľadávky

b) krátkodobý

- zásoby
- krátkodobé pohľadávky
- krátkodobý finančný majetok

II. z hľadiska charakteru

a) hmotný

- dlhodobý hmotný majetok
- zásoby

b) nehmotný

- dlhodobý nehmotný majetok
- pohľadávky

c) finančný

- dlhodobý finančný majetok
- krátkodobý finančný majetok

III. z hľadiska prevádzkového cyklu

a) **neobežný**

- dlhodobý - slúži dlhší čas, zachováva si svoju pôvodnú formu - používaním sa opotrebuje postupne

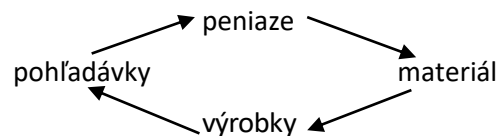
- dlhodobý hmotný majetok:
 - nehnuteľný: budovy, stavby, pozemky, trvalé porasty-sady, vinice
 - hnuťelný: stroje, výrobné zariadenia, prístroje, inventár, dopravné prostriedky
- dlhodobý nehmotný majetok:
 - patenty, licencie, software, autorské práva, projekty, výsledky vedeckej činnosti, technické a hospodárske znalosti, know-how
- dlhodobý finančný majetok (doba splatnosti dlhšia ako 1 rok):
 - dlhodobé cenné papiere (akcie), ktoré podnik vlastní a vklady, úvery, ktoré poskytol - potrebuje na to, aby získal finančné výnosy (dividendy, úroky ..) a rozhodujúci vplyv v iných podnikoch

b) obežný

- krátkodobý (1 rok), má nižšiu hodnotu, spotrebúva sa naraz (jednorázovo), mení svoju formu, je v ustavičnom pohybe

- zásoby - nedokončené výrobky, polovýrobky, hotové zásoby, tovar...
- pohľadávky - sumy, ktoré majú iné subjekty (odberatelia, štát) zaplatiť - napr. za dodaný tovar na základe faktúry,
- krátkodobý finančný majetok - (doba splatnosti - 1 rok) - peňažné prostriedky – peniaze v pokladni, peniaze na účte, šeky, ceniny (známky, kolky, odberné poukazy na pohonné hmoty...), krátkodobé cenné papiere

Kolobeh obežného majetku

SÚVAHA (alebo BILANCIA)

- účtovný výkaz, ktorý zachytáva k určitému dátumu stav majetku (aktíva) a zdroje jeho krytia (pasíva)

Aktíva = majetok („to, čo podnik vlastní“)

Pasíva = zdroje krytia majetku („kde na to podnik vzal“) - finančné zdroje, z ktorých bol majetok nadobudnutý

- 1) vlastné zdroje – podnikový zisk, rezervný fond
 – vklady vlastníkov

- 2) cudzie zdroje – úvery
 – dotácie

SÚVAHA k 31.12.20..

Aktíva	Pasíva
Majetok podniku	Zdroje krytia
- obežný	- vlastné
- neobežný	- cudzie
Σ aktív	Σ pasív

I

OBSTARÁVANIE MAJETKU PODNIKU

1. INVESTIČNÁ ČINNOSŤ

- činnosť spojená s obstarávaním **neobežného majetku**

INVESTÍCIE

- o výdavky, ktoré súvisia s obstarávaním, modernizáciou a rekonštrukciou jednotlivých zložiek neobežného majetku

I. Podľa účelu:

- **čisté investície**($I_{\text{č}}$) = získanie ďalšieho investičného majetku - znamenajú rozšírenie výroby, zdrojom ich obstarania je čistý zisk
-
- **obnovovacie investície**(I_{o}) = obnova opotrebovaného investičného majetku - zdrojom ich obstarania sú odpisy

hrubé investície (I_{H})

$$I_{\text{H}} = I_{\text{č}} + I_{\text{o}}$$

II. Podľa toho aký majetok sa nimi získa:

- *hmotné investície*
- *nehmotné investície*
- *finančné investície*

SPÔSOBY OBSTARANIA **neobežného majetku**:

a) kúpa

b) vlastná výroba

a) darovanie (bezplatné získanie)

b) prevod

c) preradenie z osobného užívania do podnikania

d) lízing (leasing) - prenájom dlhodobého hmotného majetku za dohodnutú cenu (nájomné) a na dohodnutý čas

- *finančný lízing* - dlhodobý prenájom a predpokladá sa plná úhrada hodnoty na konci (zmena vlastníka)
- *operatívny - prevádzkový lízing*- krátkodobý prenájom
 - výhody: okamžité používanie, vyskúšanie vlastností, servis
 - nevýhody: vysoké nájomné, kladenie ďalších podmienok

OPOTREBENIE neobežného majetku a ODPISY

Opotrebenie hmotného a nehmotného neobežného majetku - postupná zmena a strata úžitkových vlastností majetku a jeho znehodnocovanie

a) FYZICKÉ (materiálne)

- majetok stráca technické a prevádzkové vlastnosti (výkonnosť, presnosť, chátranie budov..) vplyvom používania, zlých poveternostných podmienok

b) MORÁLNE (ekonomické)

- znehodnocovanie (zastaranie) vplyvom technického pokroku (existujú výkonnejšie stroje..) a vplyvom rastu produktivity práce (lacnejšie)

ODPISY

- peňažné vyjadrenie fyzického a morálneho opotrebenia
- vyjadrujú tú časť hodnoty, ktorá prešla do nových výrobkov
- sú súčasťou nákladov

Metódy odpisovania:

- *LINEÁRNE* – odpisy sú počas životnosti rovnaké
- *PROGRESÍVNE* – výška odpisov sa počas životnosti zvyšuje
- *DEGRESÍVNE* – výška odpisov sa počas životnosti znižuje

Odpisy upravuje zákon o dani z príjmov.

Odpisovaný je hmotný a nehmotný neobežný majetok okrem pozemkov, umeleckých diel a zbierok.

2. ZÁSOBOVANIE

- obstaranie **obežného majetku**

- zabezpečenie podniku potrebným materiálom, polovýrobnkami a tovarmi v potrebnom množstve, kvalite a sortimente
- zahŕňa činnosti:
 - a) plánovanie zásob (určenie potreby jednotlivých druhov)
 - b) nákup zásob
 - a) preprava
 - b) skladovanie zásob
 - c) evidencia zásob

EKONOMICKÁ STRÁNKA ČINNOSTI PODNIKU

NÁKLADY

- peňažné vyjadrenie spotreby práce a prostriedkov vynaložených na uskutočnenie výrobkov a služieb (peňažné vyjadrenie spotrebovanej živej a zhmotnenej práce vynaloženej na uskutočnené výkony - staršia definícia)

Členenie nákladov

I. Druhové členenie (podľa druhov)

- *materiálové* – spotreba materiálu, energie
- *mzdové* – mzdy výrobných robotníkov, administratívnych pracovníkov, ...
- *služby* – cestovné, nájomné, ...
- *finančné* – úroky, poistné, dane, pokuty, penále, ...

II. Kalkulačné členenie nákladov

- *priame* – možno stanoviť (zistiť) priamo na 1 výrobok
 - priamy materiál
 - priame mzdy – mzdy robotníkov, ktorí výrobok vyrábajú
 - ostatné priame náklady – napr. odpisy, ...
- *nepriame (režijné, prevádzkové)* – nemožno jednoznačne stanoviť na jednotku výkonu
 - prevádzková (výrobná) réžia – osvetlenie, palivo, ...
 - správna réžia – súvisia s riadením podniku
 - odbytová réžia – napr. náklady na obaly, prepravné, reklama, ...

III. Výkonové členenie (podľa závislosti od objemu výkonov)

- *fixné (pevné, stále)* – nemenia sa s vyprodukovaným množstvom
- napr. nájomné za budovy, vykurovanie, osvetlenie, odpisy, mzdy administr. pracovníkov, ...
- *variabilné (premenlivé, pružné)* – menia sa s množstvom výkonov
- napr. materiál, mzdy výrobných robotníkov, ...

IV) podľa jednotlivých oblastí činnosti podniku

a) náklady z bežnej činnosti

- prevádzkové náklady – súvisia s vlastnou prevádzkovou činnosťou - napr. materiál, energia, mzdy, odpisy, ...
- finančné náklady – platené úroky, dane, poplatky, ...

b) náklady z mimoriadnej činnosti – vznikajú pri mimoriadnej činnosti – napr. manká, škody, ...

Celkové náklady podniku (TC - total costs) – súhrn fixných (FC) a variabilných nákladov (VC)

$$TC = FC + VC$$

Priemerné (jednotkové) náklady (AC - average costs) – náklad na jednotku výkonu

$$AC = TC/Q$$

Hraničné náklady (MC -marginal costs) – náklady, ktoré vznikajú v dôsledku zvýšenia výroby o jednotku.

Q	FC	VC	MC	TC	AC
100	100 €	200 €	200 €	300 €	3 €
200	100 €	400 €	200 €	500 €	2,5 €
300	100 €	580 €	180 €	680 €	2,27 €
400	100 €	750 €	170 €	850 €	2,13 €
500	100 €	910 €	160 €	1010 €	2,02 €

VÝNOSY

- peňažné vyjadrenie odovzdaných a realizovaných podnikových výkonov
- peňažná suma, ktorú podnik získal zo svojich podnikateľských aktivít

Štruktúra výnosov

- tržby – peňažné sumy, ktoré podnik získa za predané výkony externému zákazníkovi
- vnútropodnikové výnosy – vznikajú pri odovzdávaní výkonov v rámci podniku
- ostatné výnosy – nevyplyvajú z bežnej činnosti podniku (výnosy z predaja zásob, z predaja vyradeného investičného majetku, ...)

Výnosy podľa jednotlivých oblastí činnosti podniku

1) výnosy z bežnej činnosti

- a) prevádzkové výnosy – za vyprodukované a realizované výkony
- b) finančné výnosy – z finančných operácií, úroky z vkladov, predaj cenných papierov

2) výnosy z mimoriadnej činnosti - nedajú sa vopred naplánovať (prebytky v pokladni, náhrady za zavinené škody, ...)

- je to účtovný výkaz, ktorý poskytuje informácie o nákladoch a výnosoch, ktorých porovnaním sa zistí hospodársky výsledok

Výkaz ziskov a strát

Náklady

Výnosy

} STRATA

alebo

{ZISK

Pr

[illegible]

Forma 3		nr. 2020-361939			
Căminul nr. 100 W 1017-1-101		Nr. 1		Nr. 1	
Data		Data		Data	
1	Tabla a planului (2016)	47			1145
2	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47			603
3	Obiectivul tehnice: $100 \times 100 \times 1$	47			1403
4	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		1667	1617
5	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		1591	1403
6	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		90	13
7	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		3	1
8	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		322	322
9	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		303	309
10	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		19	13
11	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		1345	1606
12	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		194	96
13	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		111	13
14	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47			
15	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		6	14
16	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47			
17	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		469	19
18	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47			
19	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		223	
20	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		267	
21	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47			
22	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		631	1421
23	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		130	
24	Planul de amenajare a terenului în proprietate comună (2016)	47		100	

[illegible][illegible]

PP

VÝSLEDOK HOSODÁRENIA PODNIKU (VH)
(alebo aj HSV – hospodársky výsledok podniku)

VH je rozdiel výnosov (V) a nákladov (N) - môže byť zisk alebo strata

ak $V > N$ zisk

ak $V < N$ strata

Výsledok hospodárenia podľa jednotlivých oblastí činnosti podniku

1) VH z bežnej činnosti

a) prevádzkový

b) finančný

2) VH z mimoriadnej činnosti

Celkový VH podniku = VH z bežnej činnosti + VH z mimoriadnej činnosti

Rozdelenie zisku

- na tvorbu rezervného fondu (v a.s. 20% základného imania, v s.r.o. 10%)
- na tvorbu ďalších fondov (sociálny, ...)
- vyplatenie dividend akcionárom
- vyplatenie odmien funkcionárom (tantiémy dozornej rade a predstavenstvu)
- rozdelenie časti zisku spoločníkom
- ! na rozvoj podniku (nákup investičného majetku, modernizácia, rekonštrukcia, ...)
- zostatok zisku sa prevedie do nasledujúceho roka

Úhrada straty

- z nerozdeleného zisku minulých rokov
- spoločníkmi podniku
- z rezervného fondu
- znížením základného imania